

Holnap évadnyitás a színházban

Görög drámák a premieren

A felszabadulás óta nem ment görög dráma a szegedi színházban, most mindjárt kettővel nyitják az évadot. Itt mutatkozik be rendezőként Gircz Mátyás igazgató, és természetesen még többen, fiatal színészek, akik idén kerültek Szegedre. Euripidész Médeia-ja és Szophoklész Antigoné-ja a drámatörténet örökbecsű értékei — az Antigonéről például Hegedűs Géza szokta találon emlegetni: nem lehet oly szűken megvonni a világirodalom legeszebb drámáinak körét, hogy bele ne kerüljön. A téma-választásban, az alkalom, hogy a függöny mögött bemutatkozásra készülnek, programbeszédet sejtet. Gircz Mátyás is pontosan erről beszélt a minapi próba után.

— Természetesen a választás szándékos. Annak a humanista gondolatnak a jegyében indítjuk az évadot, a premiért, amit Szophoklész fogalmazott meg költőien: sok van ami csodálatos, de az embernél nincs csodálatosabb. Ez a mondat adja az előadás keretét, fő eszmei tartalmát; elhangzik majd a műsor első részében, a Médeiaiban is.

Görög drámák színrevitelkor óhatatlanul fölmerül régiségük, pontosabban a mai előadás-szemlélete; milyen aktualitást akar felmutatni bennük, általuk a rendező.

— A színházat alkotóművészetnek tekintem, mely természetesen adott mű alapján játszik, de ennél többet nyújt: az a plusz, amit az eredeti darabhoz hozzá tud tenni, attól lesz igazi színház. Vagyis az irodalmi anyag fundamentumára épülő színházi színház híve vagyok. Kitűnő irodalmat választottunk, a görög dráma a színháztörténet legfényesebb korszaka, mégsem maradhatunk meg annak egyszerű muzeális fölújításánál; aki erre kíváncsi, föllapozhatja a könyveket. A művek kitapintható mondanivalóján keresztül fogalmazzuk meg a mi mondanivalóinkat, ami itt és most aktuális.

Mi tehát a színház, az előadás mondanivalója?

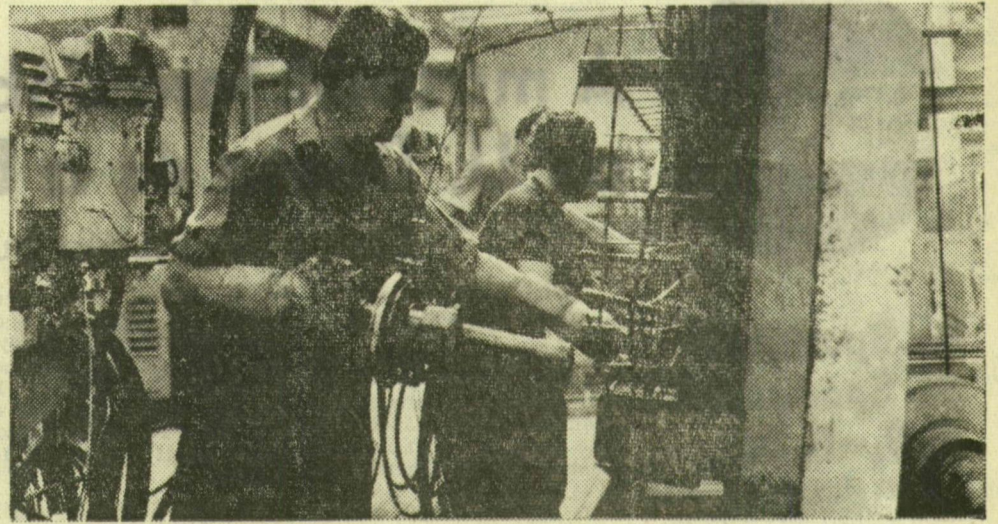
— A párosítás is célzatos, a görög drámairodalom két nagy tragikus nőalakját akarjuk szembevetni. Médeia egyéni tragédiáját Antigoné közösségért vállalt ügyével, mint magasabb rendű bukással, humanista áldozattal. Médeia bukásában megkönnyebbül a néző, Antigoné pusztulásában megtisztul.

Csakhogy Euripidésznél Médeia a színpadon túléli a vérfürdőt, az eredeti darab szerint — a szerzőre különben jellemző, logikátlan-sággal is vádolt „istení megavatkozás” következtében — sárkányfogaton távozik.

— Valóban, viszont említettem már, nem célunk a szigorú szövegszerűség. Ténylegesen arról van szó, hogy Kreon emberei megölik az asszony- és gyermekgyilkos Médeiat, s mi ezt is játsszuk el. Ami pedig az eredetiséget illeti még, a szöveg tisztelete mellett bizonyos átcsoportosításokkal állítjuk előtérbe a magunk mondanivalóját, a mai előadás szemléletét. A jelmezek sem egyszerűen korabeliek, hanem szabadon bántunk a görög kor elemeivel, azt akarjuk láttatni, ami nekünk fejezi ki a kor és a mű lényegét. Ugyanez áll a díszletekre is, melyek nem konkrét helyszínt, inkább játékeret biztosítanak — persze görög szobrok, lovak, az emberi test montázsaival. Fontos lesz még a kórus, amit egészségesnek tekintünk, mint fogalmat értelmezzük, hogy a létszámtól függetlenül tulajdonképpen egy szereplőt jelentsen a darabban.

Az idel színházi évadot holnap, péntek este 7 órakor nyitja a prózai társulat. Euripidész drámájának címszereplője vendégművész, a miskolci Jászai-díjas Kovács Mária — Antigoné jelmezében a főiskoláról Szegedre szerződött Martin Márta mutatkozik be.

N. I.

A 3-as hajó brigádja

Nem vízijárműről lesz szó, hanem nagyon is szárazföldi építményről. A 3-as hajó a Szegedi Házgyár nagy gyártócsarnokának a középső üzemrésze. Valószínű azért van ez a technológiai sor a hat hajóra felosztott csarnok közepén, hogy az ott készült vasvázzakat jobbra is, meg balra is felhasználják, tehát csak a legrövidebb és legszükségesebb utat kell megtenniük az elkészült szerkezeteknek.

Különbön nagyon látványos ez a hajó. Vékonyabb és vastagabb betonvasakat hegesztenek össze különféle alakú formákba. Úgy néznek ki a vasszerkezetek, mint a hálnak a csontváza. Szó szerint ezt mondják a hegesztők is: „A házgyári lakások paneljeinek a csontozata vaspálcikákból.” A külső szemlélő is ebben a hajóban időzik legtovább, mert sok a látnivaló. Daru siklik a magasban, csápjá ott fut el az ember feje fölött, vagy mellett. Szikra pattan a hegesztők előtt. Kezükben az elektromos ponthegeztő-be rendezés, amely kísértetiesen hasonlít egy rövid formájú géppisztolyra, s amikor meghúzzák a ravaszt, felvillan a torkolatú. Csak az ilyen torkolatúznél nem rezzen össze az ember. Ez a világ legbékésebb fegyvere. A leendő családi fészkek később soha nem látható építőléperei indulnak útjukra.

AZ ELSŐ LÉPÉSEK

A 3-as hajó dolgozó hegesztők, könnyű- és nehézszerkezetek, illetve betanított munkások. Férfiak és nők vegyesen. Nincsenek régóta együtt, hiszen a házgyár sem oly idős még. Ettől függetlenül „stabil, jól összehozott gárda dolgozik itten” — mondta kísérőm, egy fiatal technikus. Sőt, a házgyár egyik legjobb szocialista brigádjának a 3-as hajó dolgozóinak a kollektívája. Erdeklődöm az egyik hegesztőcsoporthoz, hogy merre található meg a brigád vezetőjét.

MINDENHEZ ÉRTENI

Nagy József hosszú ideig a textilművekben dolgozott. Elcsérlette régi helyét egy teljesen újra. Nem tartozik a nyugtalan emberek közé, munkahely-változtatása a legtermészetesebb és szükséges is volt. Ha elkészül egy új gyár, valahonnan toborozni kell embereket. A gépészmunkás képzéséig éppen a legideálisabb ebben a munkakörben. A brigád vezetője egyben a hajó dolgozóinak csoportvezetője is. Beosztása nem függetlenített. Nagy Józsefnek is végeznie kell a mindennapi munkát. Egyetlen változás, hogy nincs „rögzítve” a munkaköre.

Mindent el kell végeznie, s általában ott dolgozom, ahol szorít a cipő, ahol hiányzik valaki. Ebből azt hiszem, az is kiténik, hogy őt-hat munkakörhöz, szakmához érteni kell az embernek. Különbön hadd mondjam el, hogy a brigád tagjainak többsége nem egyetlen szakképzéssel rendelkezik, hanem két-három munkaterületet ismer. A brigádvezető jelen pillanatban „kötöző”, amely annyit jelent, hogy a darus partnere a földön. Az elkészült vasszerkezeteket rögzíti a daru csápjára, és irányítja a rendeltetési helyére. A sokrétű szakmai ismeretekre különben égetően szükség van ebben a hajóban. „Ez a lelke a házgyárnak, illetve innen indul ki a többi panelgyártó hajók zavar-talan munkavégzésének anyagi feltétele.”

Hogy is néznénk ki, ha például a vizes blokkok vá-

za nem készülne el megfelelő mennyiségben, csak az oldalfalaké. A lakások minden darabjára szükség van, egyik sem hiányozhat, mert akkor valahol megállna a gépezet — magyarázza Nagy József.

Az összetartás, az egymásra utaltság bármennyire is egyedi a vasvázzakat. Ezért kell minden embernek sokoldalúnak is lenni, érteni a gyártási technológia minden fogásához. Mindenki tanul, újabb ismereteket szerez. A házgyárban állandóan tartanak szakmai tanfolyamokat. Akinek megvan a könnyűgépkezelői vizsgája, az később megszerzi a nehézszerkezetkezelői, vagy a hegesztői, újabb munkavédelmi ismereteket, és így tovább.

TÖKÉLETES EGYÜTTES

A mellettünk levő hegesztőgép Teglás Andrásnál dolgozik. Magyarázzák, hogy a masina keskenyhálókat készítenek. A fiatallással elmondta, hogy a lemezgyárból került a házgyárba, s úgy érzi, nagyon tökéletes társaság van együtt a brigádban, jól megértik egymást.

Amikor két évvel ezelőtt beléptem, bizony egy kissé elcsodálkoztam a méretektől. A csarnok magassága, a felvillanó szikrák, zúgások, a daru rohanása megijesztett. De kellemesen is csalódtam. Amíg nem láttam a házgyárt belülről, azt gondoltam, hogy poros, piszkos munkahely. Látja, mennyire más, olyan tiszta, szép a csarnok, hogy öröm itt dolgozni.

Elégedetten nyugtázza a fizetését is, amely általában 2000—2200 forint között ingadozik. Amikor megjegyzem, hogy nem tűnik nehéznek és fárasztónak a munkája, elismeri, hogy sokkal nehezebb volt a falemezgyárban. Bár itt is sokat kell jönni-menni. „Ha kilométerórát szerelnék a bokámra, bizony a műszak végén elcsodálkozhatnék.”

A szocialista címet viselő brigád tagjai nem csupán a termelőmunkában jeleskednek, hanem szívesen vesznek részt társadalmi munkákban is. Személyenként tíz órát vállaltak. Fát ültettek és egy szabad szombatjukon dolgoztak, a munkáért járó bért felajánlották a vietnamiak megsegítésére. Nagy József örömmel említi, hogy a brigád felajánlásait rendre teljesíti, minőségileg kifogás-talan termékeket adnak át a többi hajónak. Körülbelül ötvenféle vasszerkezetet gyártanak, mivel ennyi féle az a fajta betonelemből készül el egy házgyári lakás. Néha bosszankodnak, ha hiányzik a 12-es méretű betonacél.

Gazdag István

Nemzetközi építőipari konferencia

A munkamegosztás korszerűsítését, a specializáció és a kooperáció fejlesztését tüzte napirendre az Építőipari Tudományos Egyesület és az ágazat termelés-szervezési bizottsága azzal a háromnapos nemzetközi konferenciával, amely szerdán kezdte meg munkáját Budapesten, a Technika Házában. Hat szocialista ország és Franciaország munká- és üzem-szervezési szakemberei 24 előadás alapján vitatták meg azokat a módszereket, amelyekkel hatékonyabbá tehetik az építőipari vállalatok belüli és a partnerek közötti munkamegosztást.

Befejezéséhez közeledik az Ifjúsági Ház felújítása

Ha nem jön közbe váratlan akadály, október végén megszépülő köntösben és gazdagabb lehetőségeket kínálva nyitja meg kapuját a Dózsa György úti Szegedi Ifjúsági Ház. Az épület pincéjében már készen áll az a három nagy helyiség, mely a klubok otthona lesz. Itt tartják majd összejöveteleiket a fiatal utazók és a középiskolások, s az izléssel berendezett Tv-terem is készen várja látogatóit.

A Szeged városi KISZ-bizottság irodái kerültek a földszinti részbe, míg az emeleten a KISZ járási bi-

zottsága kapott helyet. Külön termet kapott az Ifjú Gárda, ahol alkalma lesz oktatási és kiképzési feladatainak végrehajtására éppúgy, mint a sajátos klubélet megteremtésére. Itt dolgozik majd a KISZ mellett működő Ifjúságvédelmi Csoport is. Saját reprezentatív otthona lesz az ifjúvezetőknek is, és fotólaboratóriumot kapnak a fényképezés ifjú szerelmesei.

Még egy jelentős hír a KISZ-bizottság házatájáról: a Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola hathatós támogatásával, a zeneművészeti tagozat hallgatóinak segítségével 38-tagú fúvószenekar alakult. Szabolcsi Miklós zenekarvezető szaktanár irányításával kezdték meg a munkát, s minden remény megvan arra, hogy a jövőben rendezendő ifjúsági megmozdulásokon nem kell majd a munkásársérg vagy éppen a vásárhelyi úttörők segítségét kérni.

Fodor Tamás előadóböestje

Egy gondolat, életérzés kifejezése, a világ dolgainak egy szempontból való megvilágítása irodalmi művek segítségével — ez általában a pódium-művészet, az önálló előadók kitérő célja és immár megszokott funkciója. A kiválasztott művek sokféle, egymástól különböző hangon, de ugyanazt sugallják, mindazonáltal nem könnyű feladat elrendezésük, csoportosításuk egyetlen érzelmi-gondolati mag köré.

Fodor Tamás fiatal magyar költők műveiből állította össze előadóböestjét. Martin Endre, Halmos Ferenc, Pass Lajos, Sípós Áron verseiből. Olyan versekből, amelyek legtöbbször az ő közvetítésével jutott el először szélesebb közönséghez. A

November 7. Művelődési Központban tegnap, szerdán megtartott esten ezekből a költeményekből a dolgok tisztánlátásának lehetőség-igénye, a megköthetőségektől való szabadulás igénye, a lefojtott türelmetlenség és tettvágy szólat meg erőteljes hangon, mély, belső átéléssel.

S. E.

Hol a fűtőolaj?

Úgy látszik, fűtőolaj-mizéria nélkül már nem lehet meg egyetlen szegedi ősz sem. Igaz, a hideg hamarabb jött, mint vártuk, ez azonban mit sem változtat a tényeken: ha hűvös van, begyűjtünk a kályhába, akármit ír a naptár.

Azaz csak begyűjtünk — az olajkályhákba. Mert legtöbbször hiába megyünk a kutakhoz. Pontosabban a Szeged Belvárosában egyetlen működő fűtőolajtöltőház, amely az Anna-kútnál található. Hiába, mert vagy nincs olaj, vagy mire sorra kerülünk, kiürül a tartály... Az AFOR tehát megint késik az időjárás-hoz képest.

A dolgban az a bosszan-

tó —, ahogy egyik panaszunk, Juhász Károly, az UNIVERZÁL fűtőolaj-szállítóinak vezetője mondja — évről évre ismétlődik a helyzet. Közben az AFOR mindig fogadkozik, a felkészüléssel csupa jó híreket bocsájt útnak.

Szeged szomszédságában gazdag olajmező van, épül Algyón az AFOR új telepe is. Valóban, csak idő kérdése, hogy a fűtőolajgond egyszer s mindenkorra megoldódjon. Am addig sem elégedhetünk meg a jelenlegi állapotokkal, az AFOR-nak végre hatékonyan gondoskodnia kell egy ilyen nagyváros szükségleteiről!

M. I.

Palackozzák az új borkfajtát

A Tokaj-hegylajai Állami Gazdaság borkombinátja üzemében eddig 16 különböző fajta bort palackoztak. A hosszú nyakú, úgynevezett rajnai palackokba töltött pecsenye- és asztali botokon kívül egyre fokozódó meny-

nyiségben hoznak forgalomba nemes borokat, száraz- és édes szomorodni, valamint 2—3 és 4 puttonyos aszút. A választék bővítésére most újabb borkülönlegesség, a tokaji 4 éves — Ó-furmint palackozását kezdték meg.